

21 травня 2019р.

Президенту України
Зеленському Володимирі Олександровичу

Щодо проекту Закону №10212 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України, щодо покращення адміністрування окремих податків і зборів»

Шановний, Володимире Олександровичу!

Наприкінці 2018 року в рамках бюджетного процесу Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» № 2628-VIII від 23 листопада 2018 року (далі – Закон № 2628-VIII).

З поміж інших важливих норм Податкового кодексу України (далі – ПКУ) зазначений закон з 01.07.2019 року докорінно змінює систему адміністрування акцизним податком, зокрема, запроваджується:

- підвищення контролю за обігом пального за рахунок його відображення в Системі електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового (далі – СЕАРП та СЕ), а також порівняння показників з СЕАРП та СЕ та показників витратомірів-лічильників і рівнемірів – лічильників рівня пального у резервуарі щодо обсягів обігу та залишків пального в розрізі кодів згідно з УКТ ЗЕД, акцизних складів та розпорядників акцизних складів;

- щоденне формування та подання в ДФС розпорядниками акцизних складів даних про фактичні залишки пального на початок та кінець звітної доби та про добові фактичні обсяги отриманого та реалізованого пального (далі у цьому розділі - обсяг обігу пального) у розрізі кодів товарних підкатегорій згідно з УКТ ЗЕД у літрах, приведених до температури 15° С в розрізі місць зберігання - акцизних складів (на сьогодні облік здійснюється в розрізі суб'єктів господарювання);

- щоденна реєстрація акцизних накладних на реалізацію палива, у т.ч. при використанні палива для власної діяльності, а також переміщення палива між акцизними складами одного й того ж суб'єкта господарювання (на сьогодні термін реєстрації акцизної накладної складає 15 календарних днів із дати її оформлення);

- ліцензування діяльності усіх суб'єктів господарювання, які здійснюють виробництво, зберігання, оптову та роздрібну торгівлю паливом.

Як відомо, метою зазначених змін є боротьба з тіншовим ринком палива, посилення контролю за рухом палива та отримання додаткових коштів до бюджету.

Однак, у зв'язку із суттєвою зміною визначення поняття «акцизний склад» та «розпорядник акцизного складу» у порівнянні з діючою редакцією ПКУ фактично зміни запроваджені Законом № 2628-VIII торкнулись не лише нафтовиробників та безпосередніх продавців палива.

Із 01.07.2019 року розпорядниками акцизного складу вважатимуться у тому числі підприємства - кінцеві споживачі, які використовують паливо виключно для потреб власної господарської діяльності, обсяг придбання якого перевищує 1 000 куб. м. на рік (або 1 млн літрів на рік), а для суб'єктів господарювання – платників єдиного податку четвертої групи – 10 000 куб. м. на рік.

Відтак, під визначення розпорядників акцизного складу потраплять підприємства бюджетоутворюючих галузей економіки, які за рахунок масштабів свого виробництва є покупцями (не продавцями) палива у значних об'ємах для забезпечення власної господарської діяльності, а саме: це підприємства металургійного та коксохімічного комплексу, енергетичного комплексу, гірничодобувні підприємства, підприємства аграрного сектору, перевізники та інші галузі крупного бізнесу.

Як наслідок, такі суб'єкти господарювання зобов'язані на ряду з виробниками або продавцями палива здійснити реєстрацію місць зберігання пального для власного споживання у якості акцизних

складів та обладнати резервуари, в яких зберігається пальне рівномірами-лічильниками, а місця відпуску пального витратомірами – лічильниками.

Звертаємо увагу, що бізнес жодним чином не має на меті перешкоджати боротьби із нелегальним ринком палива. Більш того, готовий вживати всі необхідні заходи щодо цього, адже саме підприємства – кінцеві споживачі є безпосереднім користувачем палива та зацікавлені у його якості та прозорості ринку.

Однак, сьогоденні обставини складаються таким чином, що норми Закону № 2628-VIII містять декілька критичних моментів, які унеможливають його виконання кінцевими споживачами пального.

По-перше – це строки впровадження СЕАРП та СП – вже з 01.07.2019 р. І це при тому, що Закон № 2628-VIII, яким було впроваджені ці зміни, було опубліковано 12 грудня 2018 року. Більш того, діючі платники акцизного податку мають зареєструвати акцизні склади вже у період з 01.05.2019 року по 01.06.2019 року, а з 01.07.2019 року здійснювати щоденну передачу інформації до ГФС про залишки пального та щоденне оформлення акцизних накладних на власне споживання.

Однак, станом на травень 2019 року не опублікований жоден підзаконний нормативно-правовий акт, який буде регулювати адміністрування акцизного податку з 01.07.2019 року. Зокрема, й досі офіційно не затверджені ані форма заявки на реєстрацію акцизних складів, ані форма акцизної накладної.

Для забезпечення виконання правил та умов функціонування СЕАРП та СЕ підприємствам об'єктивно необхідно не менше року на доробку всіх облікових систем, технічне оснащення та на підготовку мережевої інфраструктури для передачі даних про добові обсяги отриманого та реалізованого пального у розрізі кодів товарних підкатегорій згідно з УКТ ЗЕД у літрах, приведених до температури 15 °С. Наприклад, необхідно встановити новітні лічильники, які передаватимуть дані в автоматичному режимі або взагалі здійснити повне оновлення інфраструктури (може призвести до часткової зупинки виробничого процесу).

Запровадження на практиці нового механізму СЕАРП та СЕ потребує значних інвестицій, матеріальних ресурсів і часу.

Як наслідок, всі додаткові ресурси, які необхідні для виконання вимог щодо оновлених правил адміністрування пального, зменшать інвестиції у виробничу діяльність підприємств та не будуть сприяти створенню нових робочих місць, натомість не очікується додаткових надходжень до Державного бюджету. Навпаки, витрати пов'язані з виконанням норм ПКУ з 01.07.2019 р. суттєво збільшать витрати та, як наслідок, зменшать об'єкт оподаткування податком на прибуток, який підприємство сплачує до бюджету.

Окрім цього, така ситуація аж ніяк не поліпшує інвестиційну привабливість Держави, що ставлять одним із пріоритетних завдань країни.

Також хотілось би увагу звернути на норму пп. 27 підрозділ. 5 р. XX ПКУ згідної якої вимоги щодо обладнання витратомірами-лічильниками вітчизняних підприємств, на яких здійснюється діяльність з переробки нафти, газового конденсату, природного газу та їх суміші з метою вилучення цільових компонентів (сировини), що передбачає повний технологічний цикл їх переробки в готову продукцію (пальне), та вимоги для таких підприємств щодо щоденного формування даних про добовий фактичний обсяг реалізованого пального, а також відповідальність для таких підприємств за порушення таких вимог застосовуються з 1 січня 2020 року.

Тобто відтермінування щодо обладнання витратомірами – лічильниками передбачено для безпосередніх учасників-виробників ринку палива, тобто які мають пряме відношення до цього. Тоді як для кінцевих споживачів пального жорсткі умови щодо електронного адміністрування пального введені вже з 01.07.2019 року.

В результаті чого порушуються такі принципи оподаткування, визначені ст. 4 ПКУ, як соціальна справедливість та нейтральність оподаткування.

По-друге - автори Закону № 2628-VIII не врахували особливості виробничого процесу підприємств інших видів діяльності, відмінних від виробників палива та нафтотрейдерів, що призводить у деяких конкретних ситуаціях до неможливості його виконання.

Інфраструктура багатьох великих промислових підприємств, які не є виробниками та/або трейдерами пального, що використовується для зберігання та споживання пального для власних потреб, застаріла та має значний знос, прибори виміру обігу пального, встановлення яких передбачено змінами до ПКУ, неможливо встановити у термін до 01.07.2019 року, адже потрібно виконати ряд великих технічних робіт щодо підготовки такої інфраструктури до встановлення

новітніх лічильників, які передаватимуть данні в автоматичному режимі, як це передбачено ПКУ, або зробити повне оновлення інфраструктури, якщо неможливо провести вищезазначені роботи.

Також Законом № 2628-VIII не врахована специфіка здійснення діяльності коксохімічних підприємств, які є виробниками бензолу сирого кам'яновугільний – побічного продукту очищення коксового газу, хімічні властивості якого не дають можливості використовувати та адмініструвати його в якості палива. Водночас, у ПКУ бензол включений до переліку палива та відповідно коксохімічні підприємства - виробники бензолу зобов'язані обладнати резервуари, в яких здійснюються його виробництво рівномірами – лічильниками.

Не врахована також особливості підприємств із безперервним процесом виробництва. Адже паливо може переміщуватись у будь-який час доби. Якщо керуватися вимогою реєстрації акцизних накладних у день їх оформлення, в залежності від години відпуску пального буде різнитися час протягом якого необхідно буде зареєструвати акцизну накладну. Наприклад, при переміщенні палива з одного акцизного складу на інший о 7 години ранку на реєстрацію буде відведено близько 17 годин, а при переміщенні палива о 23.55 – лише 5 хвилин.

Крім того, обов'язок реєстрації акцизних накладних у день її оформлення йде в розріз законодавства про працю. Адже обов'язок зареєструвати акцизну накладну покладено на представників бухгалтерії, в яких встановлено графік роботи з 09.00 – 18.00 години. Однак виходячи з норм ст. 231 ПКУ в редакції з 01.07.2019 року такий обов'язок може виникати у будь-яку годину доби, в т.ч. після 18.00 години.

Крім того, окрім щоденної реєстрації акцизних накладних майже неможливе виконання умови щодо щоденної передачі даних до ГФС стосовно обігу пального на підприємстві із безперервним виробничим циклом.

По-третє - не зрозуміло який економічний ефект отримає Держава від розширення кола платників акцизного податку за рахунок суб'єктів господарювання, які використовують паливо для потреб власного споживання чи промислової переробки (діючих платників акцизного податку) та зобов'язавши таких суб'єктів господарювання реєструвати акцизні склади/встановлювати лічильники.

Адже, як у діючій редакції так і в редакції з 01.07.2019 року об'єктом оподаткування акцизних податком згідно пп. 213.1.12 ПКУ є реалізація будь-яких обсягів пального понад обсяги, що отримані від інших платників акцизного податку, що підтверджені зареєстрованими акцизними накладними в Єдиному реєстрі акцизних накладних.

Оскільки придбання палива здійснюється виключно у платників акцизного податку, суб'єкти господарювання, які не виробляють/не продають, а лише використовують паливо для власних потреб не сплачують акцизний податок до бюджету. При цьому такі правила щодо визначення об'єкта оподаткування діють й у поточній редакції ПКУ. А тому суб'єкти господарювання й на сьогодні не мотивовані придбавати паливо у неплатників акцизного податку та тіньового бізнесу.

Наведена сукупність чинників та обставин призводять до значного ускладнення умов ведення бізнесу та тиску на бізнес за рахунок значних штрафних санкцій у разі невиконання нових правил функціонування СЕАРП та СЕ (від 1 млн грн за не реєстрацію акцизного складу, від 20 тис. грн – за не обладнання кожного окремого резервуару лічильниками).

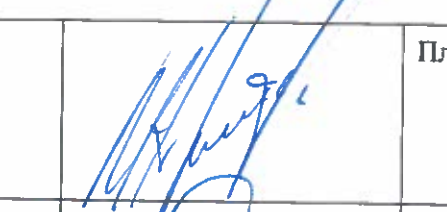

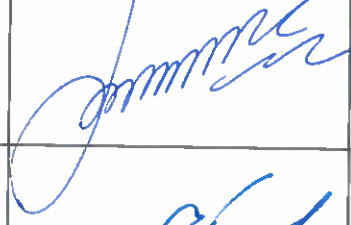

Відповідно виникає об'єктивна необхідність для доопрацювання та відтермінування введення в дію нових правил адміністрування акцизним податком задля уникнення непорозумінь як з боку платників податків так і представників контролюючих органів.

Від компаній-членів Асоціацій, що є великими платниками податків, які сумлінно виконують свій податковий обов'язок та зацікавлені у розвитку держави, підвищенні її інвестиційного клімату, з одного боку, а також є працедавцями, які опікуються сотнями тисяч робочих місць та несуть колективну соціальну відповідальність, з іншого боку, закликаємо до всебічного аналізу ситуації, предметної аргументації та звертаємось до Вас із проханням:

- Визначити проект Закону №10212 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України, щодо покращення адміністрування окремих податків і зборів» від 09.04.2019 року» як невідкладний для позачергового розгляду Верховною Радою України.
- Звернутись через уповноваженого представника Президента України в Верховній Раді України до Комітету з питань податкової та митної політики, який відповідно до предметів відання комітетів визначений головним з підготовки і попереднього розгляду проекту Закону

№10212 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України, щодо покращення адміністрування окремих податків і зборів» від 09.04.2019 року, з рекомендацією щодо невідкладного розгляду та ухвалення висновку щодо включення його до порядку денного сесії Верховної Ради та наступного прийняття за основу та в цілому.

З повагою,
Представники:

Голова Ради Громадської Спілки «Всеукраїнська Енергетична Асамблея»		Плачков І. В.
Президент Української Зернової Асоціації		Горбачьов М. О.
Президент Українського клубу аграрного бізнесу		Ліссітса А. М.
Голова «Федерації металургів України»		Біленький С. Л.
Президент ОП «Укрметалургпром»		Каленков О. Ф.
Президент Громадської Спілки «За відродження річки Дніпро, як головної транспортної артерії України»		Клименко В. Г.